

ustavni Herbstov predlog je v odseku obveljal in navetoval bode finančni odsek memo te resolucije, naj se namestu od c. k. vlade v proračun postavljenih 227.736 gold. dovoli le 170.000 gold. podpore iz državnega zaklada.

Res, čudapolno ustavoverstvo Avstrijsko! C. kr. vlada sama je pripoznala, da po ustavi nima pravice ukazati priklade, zlasti v tej zadevi in v najnovjšem času po tem, da je deželnemu zastopu Kranjskemu ponudila pogodbo gledé zemljiškega zaklada, katere pa deželni zbor ni mogel sprejeti, kakor smo v 43. listu „Novic“ poročali na tanko. Al kaj se ustavoverci, ki imajo „ustavo“ vedno v čeljustih, brigajo dejansko za ustavo! Proč ž njo! kedar to njihovim namenom služi. Toraj ne vlada sama, ampak glasoviti kolovodja ustavakov, nekdanji c. k. minister pravosodja dr. Herbst in njegovi privrženci zahtevajo od vlade, naj **ustavo prelomi!**

Spregovorili bodemo v tej zadevi še, ker je treba, se za naše pravice na vso moč braniti. Danes rečemo le to, da vsa naša pozornost v tej za princip ustavni sploh in še posebej za našo Kranjsko deželo silno važni zadevi je obrnjena zdaj na to, kako da se bode reč v državnem zboru izmotala.

— (*Kupčijska in obrtnijska zbornica Kranjska.*) Drug prizor ustavoverske agitacije vidimo tudi pri nas na Kranjskem zdaj, ko je vlada razpustila kupčijsko-obrtnijsko zbornico, in ko prireduje nove volitve. Vse kaže na to, da se namerava narodno stranko potlačiti, da bi nemškutarska stranka lože zmagala. Za predsednika volilne komisije je kupčijski minister gotovo ne brez nasveta deželne vlade v Ljubljani imenoval vladnega tajnika viteza Vesteneka, to je tistega uradnika, o katerem je narodna stranka zavolj njegovega narodni stranki nasprotnega vedenja pri delitvi podpore po toči poškodovanim Dolencem v zadnjem deželnem zborovanji interpelirala c. kr. vlado, katera pa je na to interpelacijo odgovor dolžna ostala. Za ude te volilne komisije pa je c. k. deželna vlada v Ljubljani poklicala sledeče gospode: Aleks. Dreo, H. Korn, A. Samassa, Gust. Tönies, Mat. Treun in V. C. Supan. Tajnik kupčijske zbornice, narodnjak Murnik, vladi menda ni bil všeč, da bi ga bila poklicala kot zapisnikarja v to komisijo, akoravno povsodi tajnik kupčijskih zbornic opravlja ta posel, in je bilo tako tudi vedno pri nas.

Dalje namerava vlada, kakor se za trdno sliši, vsim kramarjem, krčmarjem in branjevcem vzeti volilno pravico, da bi nemškutarska stranka ložeje zmagala.

Navedena volilna komisija je 12. dne t. m. prvičkrat zborovala, V. C. Supan se je pri tej seji krepko potezal za to, da bi se volitve vršile po tistem načinu, kakor v drugih deželah, kjer ravno tista postava veljá; al kako je mogoče, da bi bil v tako sestavljeni komisiji dosegel pravični svoj namen!

Sliši se pa, da se v Ljubljanskih zadetih krogih dela na to, deputacijo poslati vladnemu svetniku vitezu Widmannu, ki na čelu stoji deželni vladi, da bode protestirala odločno zoper sestavljanje volilne komisije, zoper namerave vlade gledé izključitve kramarjev, krčmarjev in branjevcev in sploh zoper vsako pristransko ravnanje.

Bomo videli, al je vitez Widmann resnično tisti nepristranski mož, ki nad strankami stoji, kakor so te dni poročali nekateri listi, al bo opravičenim zahtevam

pritožnikov vstrezal in sploh nepristransko ravnal v tej zadevi! Toraj oestro pozornost!!

— (*V Kranji*) je 14. dne t. m. tudi bila dražba onih 30 goved Belanskega in Pincgavskega plemena, ki jih je po naročilu družbe kmetijske iz državne subvencije g. odbornik Schollmayr na Koroškem nakupil. Tudi ta živina se je prav lahko prodala. — Naj bi s kupljeno žlahno živino gospodarji zdaj le prav umno in dosledno ravnali, in v malo letih mora naša živinoreja biti veliko veliko zboljšana.

— (*Ljubljanski sejm sv. Ošpete*) ni bil bolji kakor navaden tržen dan. Če ne sme goveja živina na sejm, je vsak sejm nič. Jajce je ta sejm — kar še komaj pomnimo — 4 krajc. veljalo!

— (*Grozovita in kužna bolezen v grlu*), „difteritis“ imenovana, nekdanj malo znana, ki je dosihmal pomorila veliko otrok, začela je zdaj pobirati tudi bolj odraslene ljudi.

— † Zopet smo zgubili poštenjaka rodoljuba: Gospod notar dr. Orel, več časa že skoro ves slep, padel je nesrečno po stopnicah in 17. dne t. m. umrl. Pogreb bo v četrtek 19. t. m. ob 4. uri popoldne.

— (*Prvi sneg*) dobili smo na Kranjskem, kakor tudi v drugih deželah, 12. dne t. m. Ker je dozdej obležal, utegne se vresničiti prerokovanje, da od 15. novembra do 15. januarija bode zima stanovitna.

— (*Slovensko gledišče.*) Predstava v soboto je bila po vsem izgledna, odlikovali so se vsi igralci, zlasti gospodičina pl. Neugebauerjeva z lepim svojim glasom in gosp. Medén. V nedeljo se bo igrala „Marie Jeane“.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. — Cesar se je potovaje na lov vstavil v Pragi, kjer je bil slovesno sprejet in je župana ogoril v čeho-slovanskem jeziku. Zavoljo tega se bojé ustavoverci za se in skoro se tresejo ministerski stoli. V resnici zdaj že ne more govor biti o ministerski krizi, al gotovo je to, da splošna kriza, v kateri zdaj naša ljuba Avstrija tiči, bode konečno rodila tudi ministersko krizo.

— Pri obravnavi akcijske postave je dr. Kaiser stavil predlog, za varstvo manjšin pri delniških družbah, ki je bil tudi sprejet. Vlada je komaj komaj zmagala. Zarad tega pa je neki levica sklenila to postavo v tretjem branji vreči. Prav za prav bi bi bilo moralo ministerstvo po parlamentarni šegi odstopiti, ko ga je lastna stranka njegova popustila. Sploh pa je vlada to postavo prepozno podala v obravnavo zdaj, ko je po navadnem pregovoru „krava že iz hleva“, — zdaj ko je denarni polóm borsinih in bankinih špekulacij že toliko ljudi nesrečnih naredil! Vrh tega pa je vlada v načrtu nove postave za borso in banke pozabila najvažnejši paragraf, ki bi ga bila morala tej postavi na čelo postaviti tako le: §. 1. Vsak, kdor pri kaki banki hoče postati ustanovnik ali upravljen svetovalec, ima se skazati z avtentičnim spričalom, da je pošten kakor je bil nekdanji Kato in z majhnim zadovoljen kakor nekdanji Diogenes.

Listnica vredništva. Gosp. dopisniku iz Gorice: Prejeli, zarad zametov na Krasu še le v torek popoldne, zato danes ni bilo mogoče. — Gosp. dopisniku iz Post.: Prihodnjič gotovo.

Kursi na Dunaji 18. novembra.

5% metaliki 70 fl. 15 kr.	Ažijo srebra 104 fl. 50 kr.
Narodno posojilo 74 fl. 45 kr.	Napoleondori 8 fl. 88 kr.